

Mesterul Manole - Lucian Blaga si influentele expresionismului

Drama existentei umane este una singura : nazuinta spre absolut, cautarea unui adevar ce depaseste conditia umana, adevar vesnic ascuns cunoasterii umane.

Atat poezia cat si dramaturgia lui Blaga se resimt de influentele curentului expresionist, in mare voga in europa dupa romantism.

Expresionismul este o revitalizare a romantismului, o redescoperire a eului. Expresionistii pun in centru universului tentativa omului de a cunoaste absolutul.

Scriitorul expresionist are constiinta culpabilitatii, sentimentul apocalipticului, nostalgia puritatii si armoniei universale. Are un anumit sentiment al tragicului, este terorizat de cotidian, cauta esentele, se intoare la mituri.

Scriitorului expresionist nu-i sunt straine elementele filozofiei romantice pe care, insa, le transmite intr-un limbaj exploziv, de o tensiune emotionala necunoscuta romantismului.

"Mesterul Manole" este o drama a omului in lupta cu fortele ascunse aparate de sugestitie. Pornind de la balada populara "Monastirea Argesului", Blaga demonstreaza cum se poate crea un mit dramatic in conditiile rectificarii esteticii moderne expresioniste. Expresionismul sau este de esenta folclorica.

Printre elementele stilului expresionist prezent in opera lui mentionam : plasarea omului in centrul universului, aspiratia spre absolutul creatiei. Personajele sunt simboluri sau idei in actiune, vorbindu-se astfel de depersonalizarea personajului in teatrul expresionist.

Mesterul Manole reprezinta un personaj autentic de tragedie antica, sfasiat intre dragostea pentru Mira si dragostea pentru frumos. Conflictul se desfasoara in pan cosmic, nu intre indivizi, ci intre forte elementare (Gaman, primul zidar etc).

De asemenea conflictul se desfasoara si intre principii cosmice (Mesterul Manole)-creatorul.

Personajele evita individualizarea ramanand la pozita lor pur categoriala (primul zidar etc)

Semnificatia adanca a dramei este urmatoarea : cultura este singurul spatiu in care omul isi poate prelungi viata dincolo de limitele biologicului.

Mitul este o modalitate fundamentala de reprezentare artistica a vietii anterioare a personajelor.

George Calinescu vede mitul mesterului Manole ca pe unul dintre miturile fundamentale ale literaturii poporului nostru. Manole este un titan, un prometeu national care esentializeaza mitul

estetic al poporului roman.

Blaga prezinta o piesa cu doua teme majore : mitul/drama creatiei si mitul/drama cunoasterii.

Drama lui Blaga se constituie ca o meditatie asupra omului creator, asupra raportului acestuia cu legile care guverneaza universul. Pentru Blaga, mesterul Manole este un nou Faust.

Inca din primul act, mesterul Manole vrea sa explice inexplicabilul, iar instrumentele pe care le foloseste sunt cele ale ratiunii. Zbaterea lui Manole insemna refuzul supunerii neconditionate, iar efortul sau este cel al unui nou Sisif, vesnic la inceput de drum.

Manole se diferentiaza net de instinctualul Gaman si de fanaticul Bogumil, prin chinuitoarea sete de creatie si printr-o demnitate de o maretie sublima. Refuzul lui de a se supune se axeaza pe disputa dintre setea de creatie si constiinta eroului, pe luciditatea lui cu tot arsenalul de concepte logice supuse unui riguros spirit etic.

Manole nu stie cine cere jertfa si de aceea i se pare batjocorita conditia umana iar prima lui reactie este de razvratire.

Lui Bogumil intregul univers ii apare ca un amestec de bine si rau, de intuneric si lumina, de crima si virtute, el este un fel de Mefisto pentru Blaga. Incearca sa impiedice orice intelegere lucida din partea mesterului.

Manole ramane surd la indemnurile staretului.

Bogumil nu reactioneaza la jertfa neconditionata dupa cum nu reactioneaza nici in fata viziunilor apocaliptice ale lui Gaman.

Gaman este o reprezentare simbolica a Pamantului. Lui i s-a extirpat ratiunea, devenind astfel o jertfa a religiei lui Bogumil. Numele Bogumil vine de la o veche religie -bogumilismul-, care avea o viziune paternalista si duala asupra Universului.